

Telegram cunsumadëures merz - auri 2014

Dificoltês da vène aziuns dla Cassa dl Sparagn de Balsan – La ZC damana l'Autorité de control (AGCM)

Tröc tliénč, pici azionisć dla Cassa dl Sparagn de Balsan Spa, se baudia che ai se stënta da vène les aziuns dla Cassa dl Sparagn. Al n'é de tai che proa da vène sües aziuns da passa n ann, incé cun de plü ordinns de venüda, zënza che ara ti garetes.

Sciöche i savun à i capi dla Cassa dl Sparagn tut la dezijiun ala fin dl 2012 da mudé le sistem de negoziazion de sües aziuns. Pro les mudaziuns é chëra che danejëia le plü, chëra che prevëiga che le tliënt pois dè sö ordinns de vendüda por alplü 50 aziuns al iade. Chësta restriziun costituësc por la ZC n'ipotesa de pratica kommerziala nia coreta, porchël àra tut la dezijiun da segnalè dan da püch la cossa al'AGCM.

Canche al è gnü colochè les aziuns n'êl degöna restriziun pro la venüda dles aziuns; por chësta raiun vëgn le provedimënt restitif dla venüda suandënt odü dai pici azionisć sciöche na mosöra nia iustificada y de gran dann.

Trasparëenza: normes nöies por i sić dles banches

Por mirit de n'acordanza danter l'assoziazion bancara ABI y les assoziazions di consumadus éra jüda da ciafè sö criters nüs por i sić internet dles banches. Chëstes plates messess ester da atira plü tleres y plü saurides da chirì.

I criters é:

- i link sön la homepage é da odëi;
- ara va debota da navighé;
- al é dan man les plates internes che contëgn les informaziuns de trasparëenza;
- n lingaz scëmpl y tler;
- i documënč de trasparëenza é saurisc da odëi y da desciarié sön les plates web.

La porsona mangia mesanamënter 1.094 tiers te süa vita – BUND presentëia l'Atlant dla cern

Un n abitant di païsc industrialisà mangia te süa vita mesanamënter 1.094 tiers, danter chisc 4 manc, 4 bisces, 12 alces, 37 anores, 46 tachins, 46 porcì y 945 galüç. Vigni ann mängion 60 chili de cern, le dopl de tan che an nen mangia ti païsc dl terzo monn. Ti païsc plü püri é le consum de cern incér 10 chili a porsona al ann. Tl medemo tëmp él ti païsc industrialisà zirca le 17% de plü de cern de ci che an n'adora. Feter dui terzi dla suraspersa agrara di Païsc Todësc, por ejempl, vëgn adorada por la produziun de ojoradöra. Chisc é numeri a chi che le planet ne sciafia nia da ti tignì bòt. Chësta y d'atres statistiches é da ciafè tl "Atlant dla cern", publiché dal'Assoziaziun por la proteziun dl ambiënt y dla natöra (BUND), che mostra i coliamënç global tla produziun dla cern. De plü informaziuns ciàfon chilò www.bund.de.

Fossera dal gas licuid dlungia le tunel dl Virgolo: la ZC ti dà jö les sotescriziuns por la petiziun al ombolt – al é gnü coiü adöm 2.866 sotescriziuns cuntra la stlüta dla staziun de sorvise

De merz ti é gnü dè al ombolt de Balsan Luigi Spagnolli dai representanç dla Zentrala di consumadus, Priska Auer y Walther Andreaus, les sotescriziuns coiüdes adöm por mantignì la staziun GPL pro la Galeria dl Virgolo. Al é gnü coiü adöm 2.866 sotescriziuns. Sciöche i savun à le Comun de Balsan formalisé la desdita dl contrat d'afit ai gesturs da ségn dla staziun. "Sce al gniss lascè tomè le contrat – dij la ZC – romagnéssel a Balsan ma plü öna na staziun de sorvise por le GPL. Porchël él gnü fat la petiziun a na moda da mantignì la staziun, da ne rové nia ala stlüta de öna dles döes pumpes GPL a Balsan, y da ne mudé nia la destinaziun dl raiun cina che an ne ciafa nia n'atra soluziun".

"zebra."

Da jenà ciàfon incé tl Südtirol le pröm foliet de strada: "zebra." dè fora dal'organisaziun por n monn solidal (OEW). An la ciafa sön les zebres dlungia la staziun, dan le pech, dlungia le dom y costa dui euro: un é por la produziun y un ti romagn a che che vënn, che à na tessera. Tl foliet "zebra." él dagnora na picia pert por le consumadù.

Assiguraziun dl auto: mësson desdì le contrat?

No. Pian ia dal 01/01/2013 ne po i contraç de assiguraziun dl auto nia plü gnì renovà automaticamënter. Les tlausoles contratuales che preodô le renovamënt automatich ne vel nia plü, porchël toma le contrat automaticamënter y ne mëss nia gnì desdit.

Les impreses d'assiguraziun mëss ti ortié al contraënt l'original dl atestat de risch 30 dis dan la scadëenza. Sce al vëgn registrè tl ultimo tëmp de osservazion inzidënç, él da dì che le contraënt à la possibilité da rete la soma o les somes paiades, por tignì fora a chësta moda le "malus".

Por conësce les premies miù marcé vara da consulté le “Tuo preventivatore” sön le sit dl IVASS (Istitut por la Verda sön les Assiguraziuns); conséis y assistëenza pro la ZC.

Retüda dla CVA sön TIA y TARES

Pröma plüra de grup locala cuntra Trenta S.p.a.

La normativa nazionala, chëra locala y la iurisprudënsa impedësc l'aplicazion dla cuta sön le valur ajuntè ala tarifa dl ciomënt, anfat sce sot al inom TIA1, TIA2 o Tares.

La iurisprudënsa, ince chëra costituzionala, à bele oramai de plü iadi dit che al ne po nia gnì paié la cva sön les tarifes de gestiun dl refodam.

Al é feter 75.000 utënç de Trenta Spa che s'anüza dl sorvissc de racoiüda dl refodam ti comuns de Trënt y Rorëi che à paié la cva dl 10% sön la TIA o sön la TARES, por zirca 60 euro a porsona.

La ZC y la CRTCU à dan da n valgûgn dis notifiché l'at de zitaziun por fà pié ia l'aziun coletiva a bëgn de düc i utënç tliënç de Trenta Spa pro le Tribunal d'Aunejia, ti damanan al Colegium da condanè Trenta Spa ala retüda a bëgn de düc i consumadus, proponenç o aderenç a chësta aziun, dles somes païades sciöche cva sön la tarifa de Igiena Ambientala y sön la TARES.

Fai sön l'estrat dl cunt: co i contestè cun faziun

L'estrat dl cunt ch'i ciafun dala banca (al mëns, vigni trëi mëisc o ince vigni ann, por posta, e-mail o online) messesson dagnora controlè avisa. An à ma püch tëmp por contestè fai y an mëss se tignì a certes formalités: la contestaziun mëss gnì fata te 60 dis, scenò vëgn l'estrat dl cunt aratè azetè (ater co tl caje de de gran fai); la contestaziun mëss gnì fata tres racomanada ala banca, olache an descrî avisa le fal ciafè; ala racomanada mësson ti ajuntè döta la documentaziun d'öga por comprovè le fal.

La banca messarà spo respogne te 30 dis. Sce chësc ne sozed nia po le caje gnì sotmetü al Arbitre Bancar Finanziar (www.arbitrobancariofinanziario.it). De plü informaziuns é da ciafè sot: www.verbraucherzentrale.it.

Apostè iadi cun un n clich – duí podess ester demassa

La signura Rossi orô s'assigurè le sconto “apostëia denant” y à chirì tla jungla dles ofertes por les vacanzes online; traverç ideai: Maroco o Egit. Y eco, ciafada l'oferta da som. La signura Rossi mët ite sü dać, va inant cun i clich y stlüj jö le prozedimënt cun “confermëia la prenotaziun”. Al ti romagn ćiamò n pü’ de tëmp y eco che la consumadëssa ciafa n'oferta ćiamò plü vantajosa: ara scrî indô fora düc i ćamps damanà y confermëia süa domanda de apostaziun. Döes apostaziuns por le medemo tëmp. Al é propi vëi che la fortüna dëida che che ne zed nia: tramidui i tour operator confermëia la desponibilité. La signura tol la dezijiun da se trà zoruch da un di dui iadi, mo mëss paié na penala. Dessenada chérda sö la signura Rossi la Zentrala di Consumadus (ZC) de Balsan. Baldi à le tour operator agì avisa dërt: ara va ma da se trà zoruch, sce an paia na penala de retrata y chësta s'alza sce an s'avijinëia ala data de

partenza, bel anfat sce la retrata vägn fata atira do la prenotaziun o te n momënt suandënt. Morala dla storia: paridlé ofertes y prisc de operadus desvalis sön le marcé é assolutamënter dërt y da aconsié, mo an mëss mëte averda da stlü jö ma öna na prenotaziun.

Vacanzes economiche tla Talia? Nia por i zitadins talians

La familia Bianchi de Balsan tol la dezijiun da passè sües vacanzes da d'isté tla Puglia y va te n'agenzia de iadi por apostè le post chirì fora dal catalogh de n tour operator austriach. Prisc final: 2.618 euro por döes edemes cun ponsiun completa. Púc dis do la domanda de apostaziun ti lascia alsavëi le tour operator austriach al'agenzia che ai ne po nia vène tla Talia. Porvia de süa zitadinanza taliana ne po i consumadus nia apostè süa vacanza tl ressort chirì fora.

Tl'UE n'é les descriminaziuns basades sön la residënza o zitadinanza nia amissibles, ajache ala fin dl 2010 à düc i païsc dl'Uniun Europeica rezepì te süa legislaziun nazionala la diretiva dl'Uniun Europeica 2006/123/CE sön i sorvisc dl marcé intern, conosciüda sciöche "diretiva sorvisc". Chësta à portè ite n prinzip fondamental por la sconanza di consumadus: la proibiziun de desfarënzies de prisc discriminatories basades sön le post de residënza o sön la zitadinanza dl destinatar. Les desfarënzies de prisc po ma ester sce ares é iustificades diretamënter da criters ogetifs, sciöche por ejëmpl i cosc maius lià ala prestaziun dl sorvisc o ala venüda te n ater Païsc o a desfarënzies dla CVA. A vigni moda mëss le prestadù dl sorvisc cumprovè chëstes rajuns ogetives.

La Zentrala di Consumadus Europeica Austria confrontarà le tour operator cun la descriminaziun y i consulënç legai de Balsan y Viena aspetta cun coriosité sce y cí criters ogetifs che gnará dà dant dal prestadù dl sorvisc. La familia Bianchi messarà sëgn a vigni moda se chirì na oferta nöia por les vacanzes che sarà plü de sigü manco bun marcé co chëra che é gönüda refodada, ajache ai n'à nia podü s'anuzé dl marcé unich, sciöche al vägn preodu dala diretiva di sorvisc.